The background of the cover features a dark blue, semi-transparent overlay over a photograph of a pair of scales of justice and a wooden gavel resting on a wooden surface. The scales are positioned in the upper half, and the gavel is in the lower half.

Tiesu apmeklētāju anketu apkopojums Vidzemes tiesu apgabala tiesās

2022.gads (aprīlis-jūnijs)

Autores: Agnese Frīdenberga, Iveta Kažoka

Rīga, 2022

Publicēšanas datums:
2022.gada septembris

Autores:
Agnese Frīdenberga, Iveta Kažoka

Publikāciju sagatavoja:
Sabiedriskās politikas centrs «Providus»
Alberta iela 13, Rīga, LV-1010
info@providus.lv
+371 67039252

Bezmaksas lejupielāde:
www.providus.lv

"Šis Apkopojums ir sagatavots projekta "Interese aizstāvība demokrātijas un pārvaldes kvalitātes spēcīnāšanai" ietvaros ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par apkopojuma saturu atbild biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS".

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

PROVIDUS
DOMNĪCA

Satura rādītājs

Ievads.....	4
1. Apmeklētāju vērtējumi par Vidzemes tiesu apgabala tiesām.....	7
1.1 Vērtējums par saskarsmi ar tiesu un tiesas darbiniekiem.....	7
1.2 Vērtējums par konkrēta tiesas procesa kvalitāti.....	10
2. Apmeklētāju gatavība elektroniskai saziņai.....	13
3. Apmeklētāju rakstiskie komentāri.....	14
Galvenie secinājumi.....	15

Ievads

Tiesu apmeklētāju aptaujas mērķis ir uzzināt tiesu apmeklētāju vērtējumu un pieredzi saskarsmē ar tiesām. Aptauju nodrošina Tiesu administrācija sadarbībā ar Vidzemes tiesu apgabala tiesām (ieskaitot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namu) un biedrību "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS" (Providus).

Tiesu apmeklētāju aptauja tiek īstenota katrā tiesā saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto anketēšanas plānu. Anketēšana notiek Tiesu administrācijas noteiktajā laikā, veltot ne mazāk kā 2 mēnešus katrā tiesā viena gada ietvaros.

Vidzemes tiesu apgabala tiesās tiesu apmeklētāju aptauja notika laika posmā no 2022.gada 1. aprīļa līdz 2022.gada 31.jūnijam.

Aizpildītas aptaujas anketas tika saņemtas no šādām tiesām - Vidzemes rajona tiesas (Limbažos), Vidzemes rajona tiesas (Valkā), Vidzemes rajona tiesas (Alūksnē), Vidzemes rajona tiesas (Valmierā), Vidzemes rajona tiesas (Cēsīs), Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu nama un Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu nama.

Neviena anketa netika saņemta no Vidzemes apgabaltiesas un Vidzemes rajona tiesas (Gulbenē).

Aptaujas procesā tika izmantotas 13 urnas (slēgtas, caurspīdīgas). Aptaujas urnas atradās vai nu pie tiesu zāles durvīm vai pie izejas no tiesas ēkas, atbilstoši ēkas lielumam un konfigurācijai. Tiesu sēžu sekretārs vai cits tiesas darbinieks informēja tiesu apmeklētāju par iespēju aizpildīt novērtējuma anketas un atstāt novērtējuma anketu, to ievietojot aizzīmogatā aptaujas urnā.

Aptaujas urnas tika iztukšotas pēc aptaujas beigām Tiesu administrācijā, piedaloties vismaz diviem Tiesu administrācijas darbiniekiem. Tiesu administrācijas darbinieki apkopoja arī visus anketu datus. Anketas statistiskos datus apkopoja Tiesu administrācijas eksperts, komentārus un datu analīzi veica biedrības "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS" pētnieces Agnese Frīdenberga un Iveta Kažoka.

Aptaujas dati par respondentiem

Aptaujas veikšanās periodā kopumā par Vidzemes tiesu apgabala tiesām tika saņemtas 49 aizpildītas aptaujas anketas.

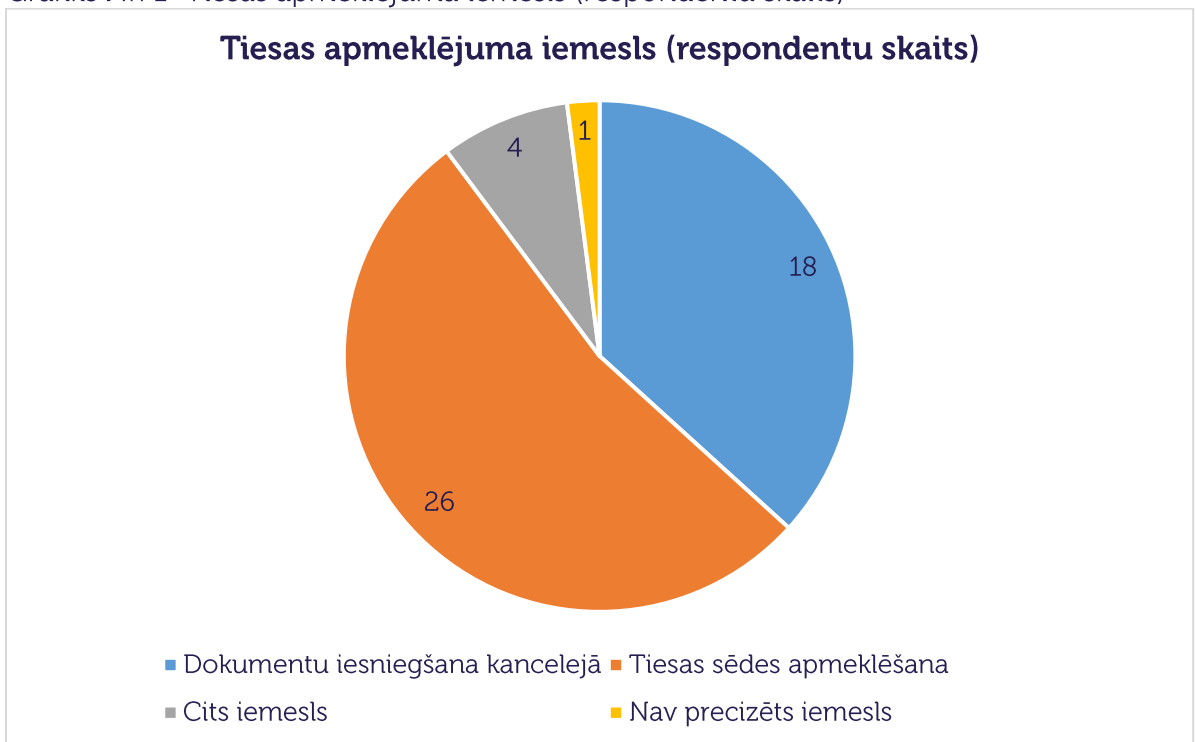
Par divām tiesām gan anketu analīze nav iespējama, jo saņemto anketu skaits bija mazāks nekā piecas - Administratīvā rajona tiesa Valmieras tiesu nams un Vidzemes rajona tiesa (Valkā) (skatīt zemāk Tabulu Nr.1).

Tabula Nr.1. "Saņemto aptaujas anketu skaits, sadalījums pa tiesām"

Tiesas	Cik anketu?
Administratīvā rajona tiesa Valmieras tiesu nams	1
Vidzemes rajona tiesa (Valkā)	4
Vidzemes rajona tiesa (Limbažos)	5
Vidzemes rajona tiesa (Cēsis)	9
Vidzemes rajona tiesa (Alūksnē)	10
Vidzemes rajona tiesa (Valmierā)	10
Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu nams	10
Kopā anketas	49

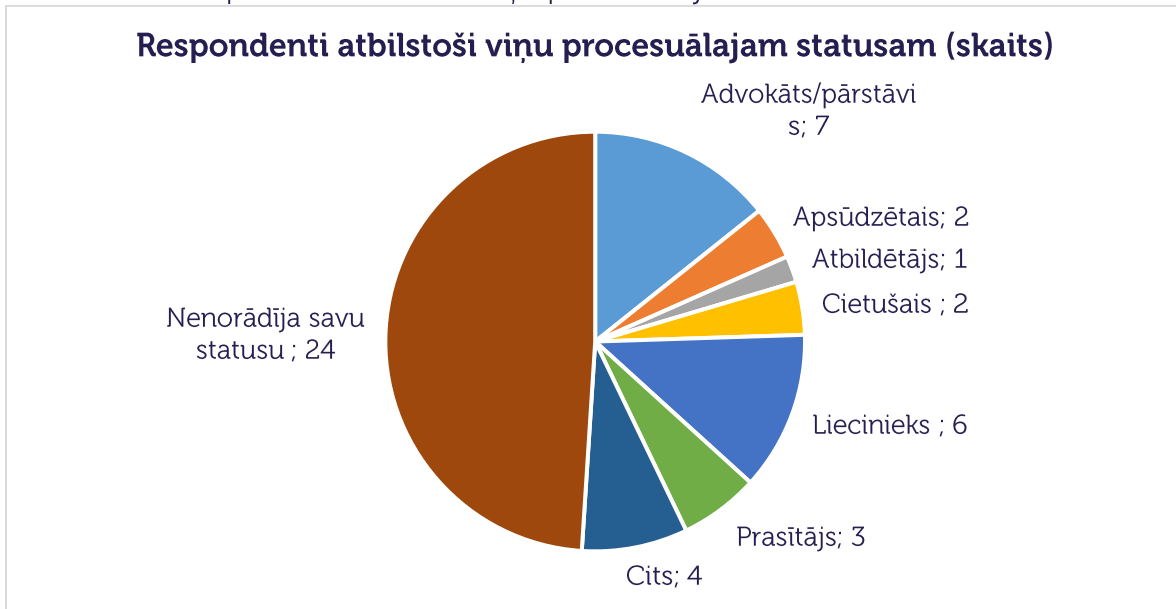
Biežākais iemesls, kādēļ anketas aizpildītājs bija nonācis tiesas ēkā – tiesas sēdes apmeklējums (26 respondenti).

Grafiks Nr. 1 "Tiesas apmeklējuma iemesls (respondentu skaits)"

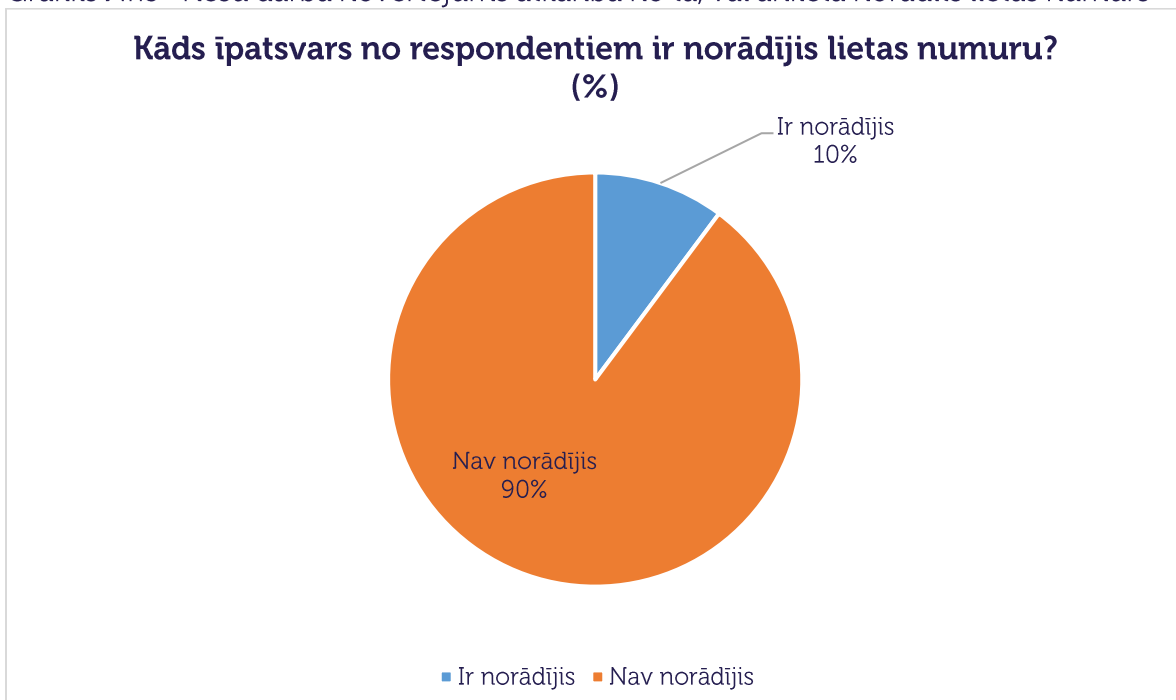
Gandrīz puse jeb 24 respondenti (no 49) nebija norādījuši savu statusu, dodoties uz tiesu. Salīdzinot ar citiem anketas aizpildītājiem, biežāk anketu aizpildīja advokāti vai pārstāvji.

Grafiks Nr.2 "Respondenti atbilstoši viņu procesuālajam statusam

Tikai 10% no visām saņemtajām anketām bija iekļauts konkrētas lietas numurs, kurš ļautu identificēt konkrētā procesā iesaistīto tiesnesi.

Grafiks Nr.3 "Tiesu darba novērtējums atkarībā no tā, vai anketā norādīts lietas numurs"

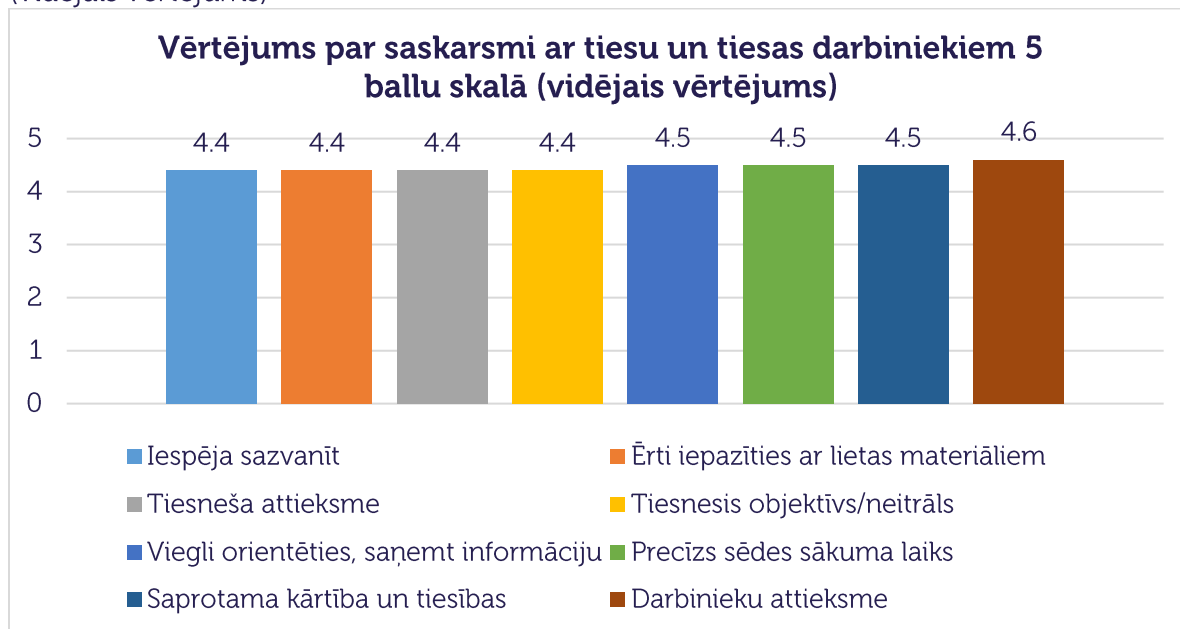

1. Apmeklētāju vērtējumi par Vidzemes tiesu apgabala tiesām

Kopumā aptaujas dalībnieki augstu novērtējuši saskarsmi ar Vidzemes tiesu apgabala tiesām, tiesu darbiniekiem un tiesas procesa norisi. Kopējie vidējie rādītāji ir 4,5 balles no 5.

Aptaujas dati rāda, ka visaugstāko vidējo vērtējumu izpelnījusies darbinieku attieksme (4,6 balles no 5). Taču arī pārējie izvērtējuma kritēriji ir ieguvuši augstu novērtējumu 4,4 un 4,5 balles no piecām.

Grafiks Nr. 4 "Vērtējums par saskarsmi ar tiesu un tiesas darbiniekiem 5 ballu skalā (vidējais vērtējums)"

1.1 Vērtējums par saskarsmi ar tiesu un tiesas darbiniekiem

Tiesu apmeklētāji anketās tika lūgti novērtēt tiesu darbu atbilstoši četriem vērtēšanas parametriem:

1. Viegli orientēties tiesas ēkā;
2. Iespējas sazināties tiesu;
3. Darbinieku attieksme;
4. Ērta iepazīšanās iespēja ar lietu materiāliem.

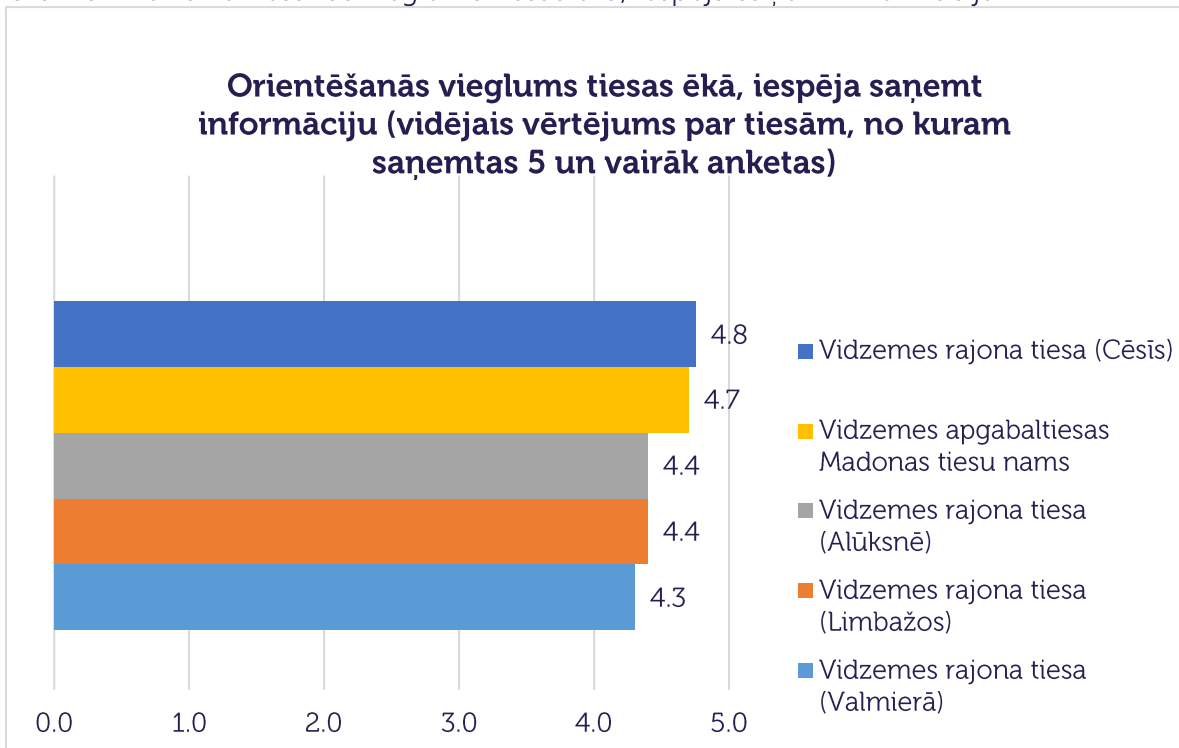
Šajā izvērtējumā tika apkopoti dati un informācija par tām tiesām, no kurām tika saņemtas 5 un vairāk aizpildītas aptaujas anketas.

- 1) Orientēšanās tiesas ēkā un iespēja saņemt nepieciešamo informāciju

Tiesu apmeklētājiem nav lielu problēmu saorientēties tiesu ēkā un/vai saņemt nepieciešamo informāciju. Kopējais vidējais vērtējums ir 4,5 balles no 5.

Visvairāk augstāko novērtējumu (4,8 balles no 5) saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Cēsīs.

Grafiks Nr.5 "Orientēšanās vieglums tiesas ēkā, iespēja saņemt informāciju"

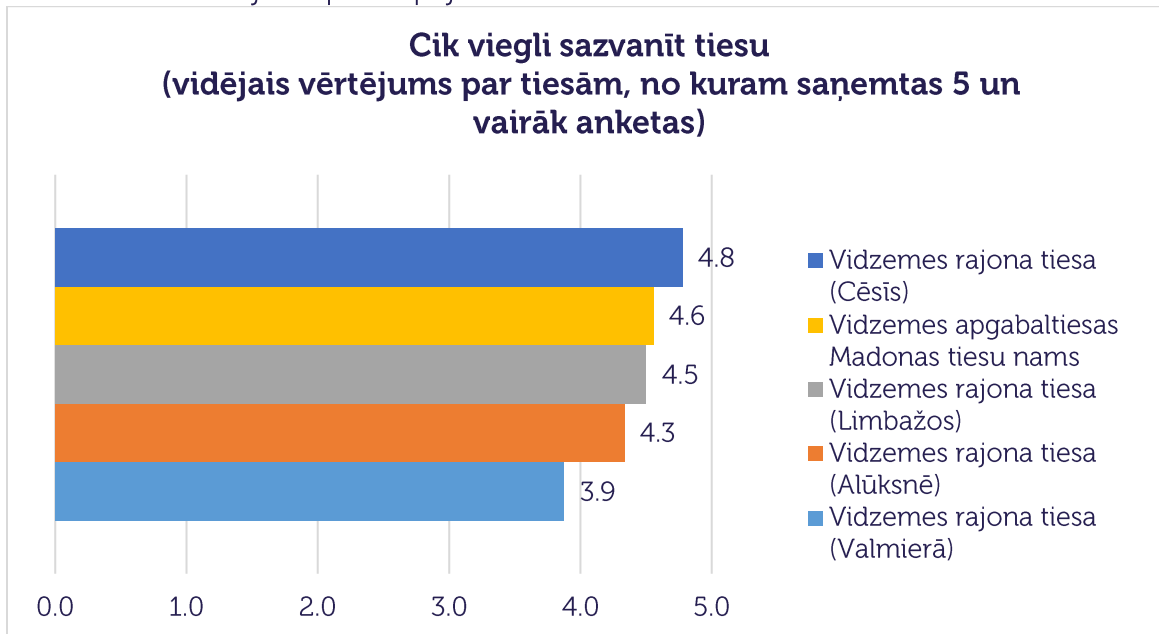

2) Iespēja sazvanīt tiesu

Aptaujas dati liecina, ka problēmas sazvanīt tiesu ir retas, kopējais vērtējums par visām tiesām ir 4,4 balles no 5.

Visaugstāko vidējo novērtējumu saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Cēsīs, salīdzinoši krietni zemāku novērtējumu saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Valmierā.

Grafiks Nr.6 "Vērtējums par iespēju saņemt tiesu"

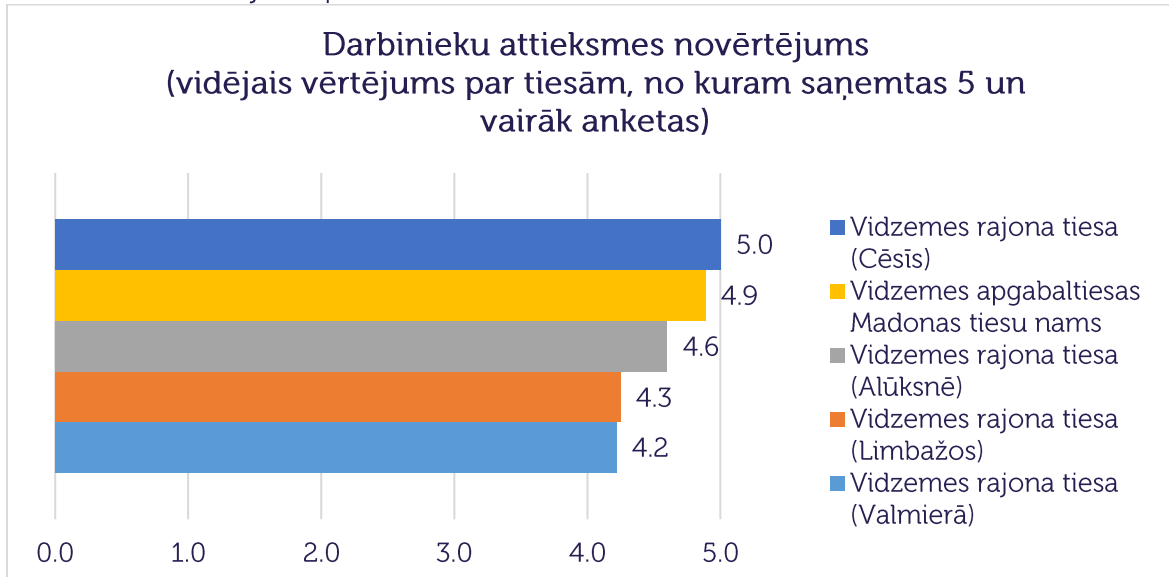

3) Darbinieku attieksme

Kopumā tiesu apmeklētāji augstu novērtē tiesu darbinieku attieksmi: par visām tiesām un visām procesu dalībnieku kategorijām vērtējums ir 4.6 balles no 5

Visaugstāko vidējo novērtējumu saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Cēsis - 5 balles no piecām.

Grafiks Nr.7 "Vērtējums par darbinieku attieksmi"

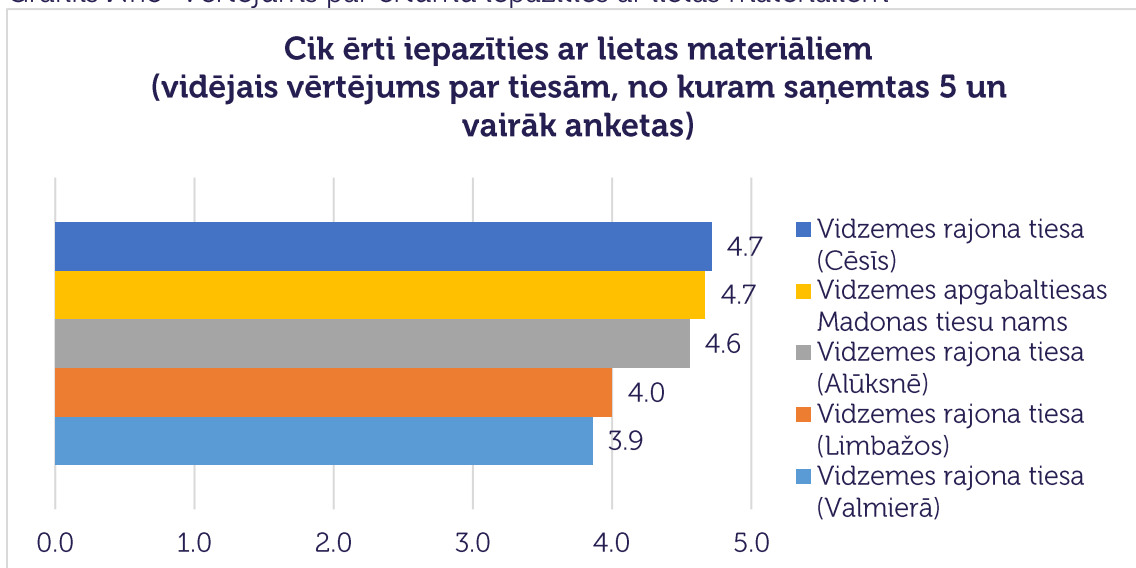

4) Ērta iepazīšanās ar lietas materiāliem

Anketas liecina, ka kopumā iespējas iepazīties ar lietas materiāliem tiesās tiek vērtētas kā ērtas. Vidējais vērtējums: 4,4 balles no 5.

Zemāku vērtējumu (3,9 balles no 5) saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Valmierā, augstāko Vidzemes rajona tiesa Cēsīs (4,7 balles no 5).

Grafiks Nr.8 "Vērtējums par ērtumu iepazīties ar lietas materiāliem"

1.2 Vērtējums par konkrēta tiesas procesa kvalitāti

Tiesu apmeklētāji anketās tika lūgti novērtēt konkrētu tiesu procesu kvalitāti atbilstoši četriem vērtēšanas parametriem:

1. Precīzs tiesas sēdes sākuma laiks
2. Tiesneša attieksme
3. Tiesneša objektivitāte un neitralitāte
4. Saprotama procesa kārtība un tiesības.

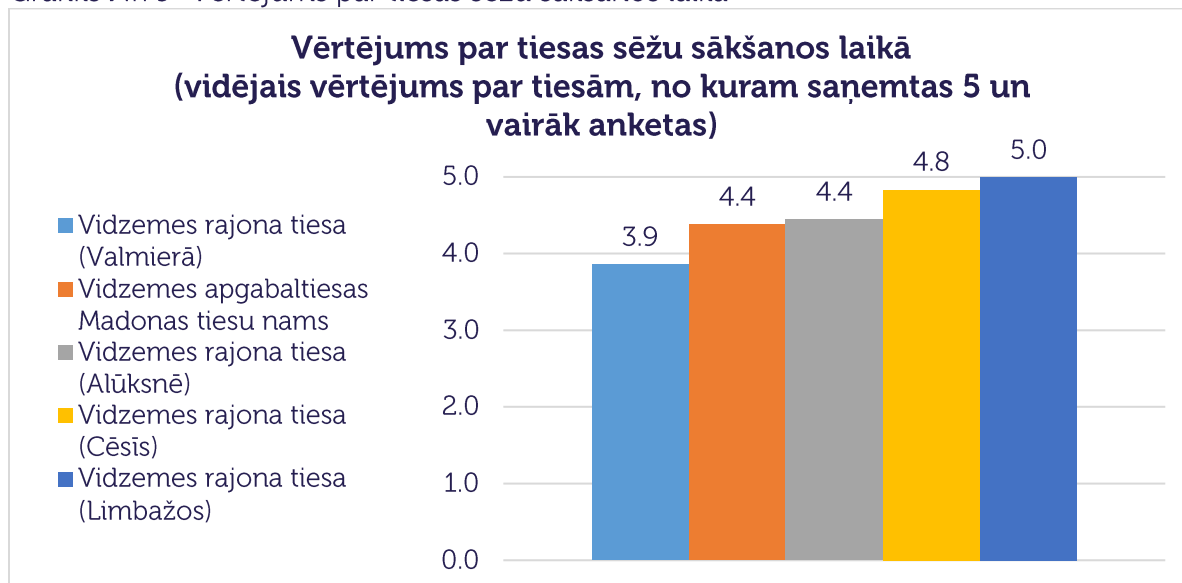
Šajā izvērtējumā tika apkopoti dati un informācija par tām tiesām, no kurām tika saņemtas 5 un vairāk aizpildītas aptaujas anketas.

1) Precīzs tiesas sēdes sākuma laiks

Salīdzinot ar citiem tiesu darba novērtēšanas parametriem, precīzs tiesas sēdes sākuma laiks ir problemātiskāks. Tā vidējais novērtējums kopā pa visām tiesām salīdzinoši nav augsts: 4,5 balles no 5.

Visaugstākais vidējais vērtējums ir par Vidzemes rajona tiesu Limbažos, salīdzinoši zemāks vērtējums - par Vidzemes rajona tiesu Valmierā.

Grafiks Nr. 9 "Vērtējums par tiesas sēžu sākšanos laikā"

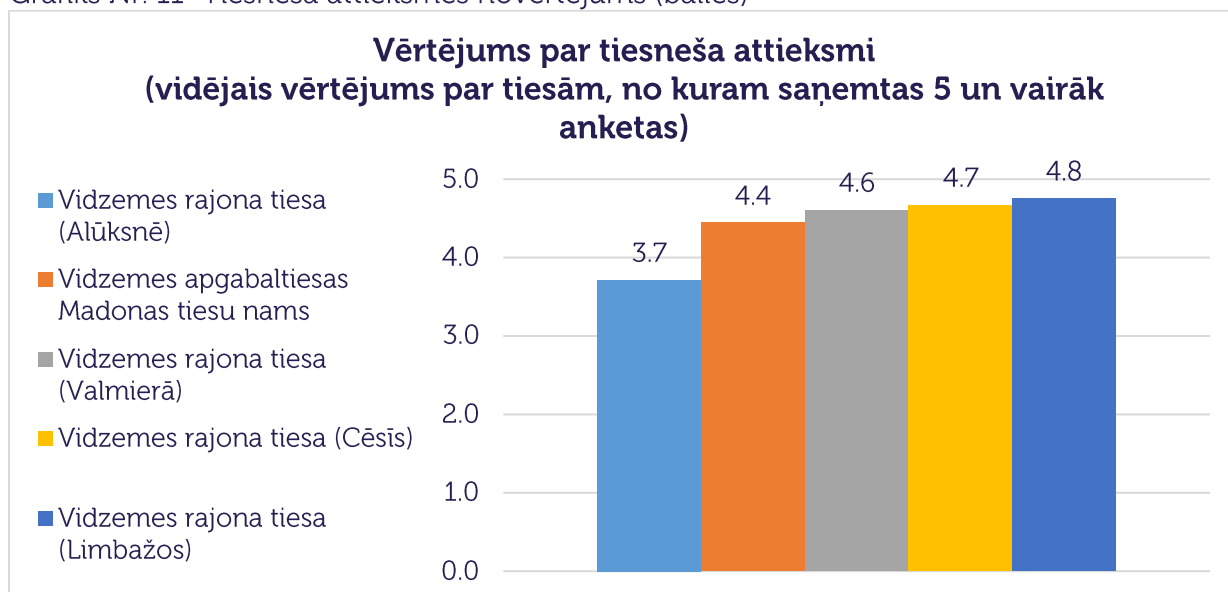

2) Tiesneša attieksme

Vidzemes tiesu apgabala tiesu apmeklētāji vidēji tiesnešu attieksmi novērtējuši ar 4.4 ballēm no 5.

Visaugstāko novērtējumu par tiesneša attieksmi saņēmusi Vidzemes rajona tiesa Limbažos, salīdzinoši zemāku - Vidzemes rajona tiesa Alūksnē.

Grafiks Nr. 11 "Tiesneša attieksmes novērtējums (ballēs)"

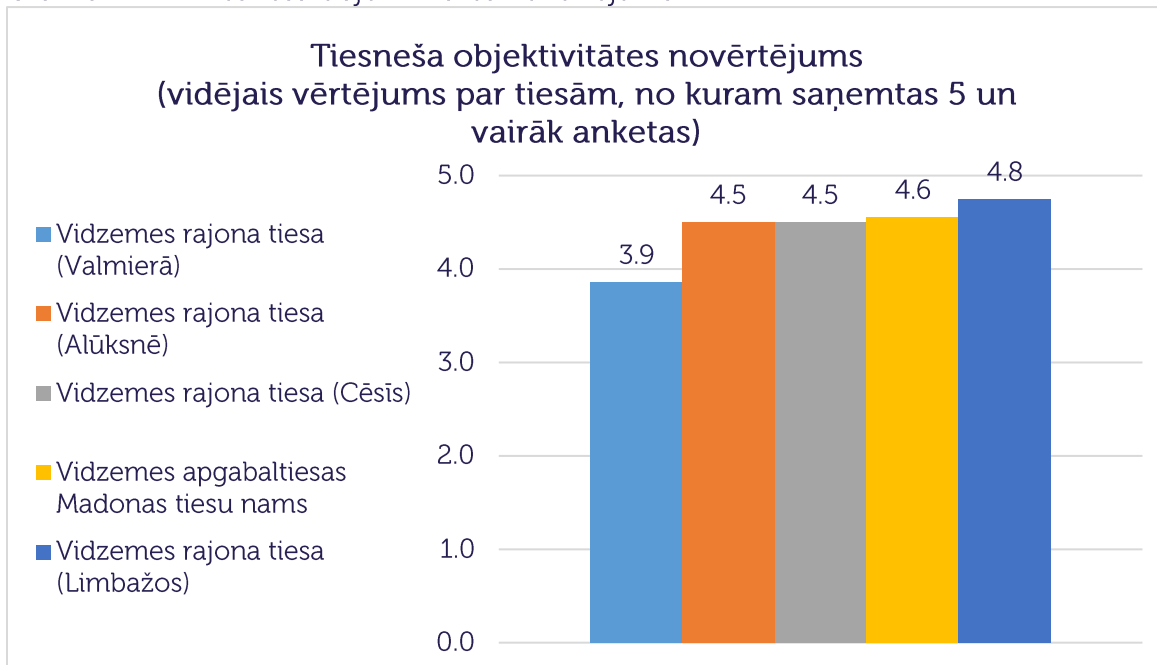

3) Tiesneša objektivitāte/neitralitāte

Anketu aizpildītāji tiesnešu objektivitāti/neitralitāti ir vidēji novērtējuši ar 4,4 ballēm no 5.

Visaugstāko vidējo novērtējumu par tiesneša attieksmi saņēma Vidzemes rajona tiesa Limbažos, salīdzinoši zemāku - Vidzemes rajona tiesa Valmierā.

Grafiks Nr.12 "Tiesneša objektivitātes novērtējums"

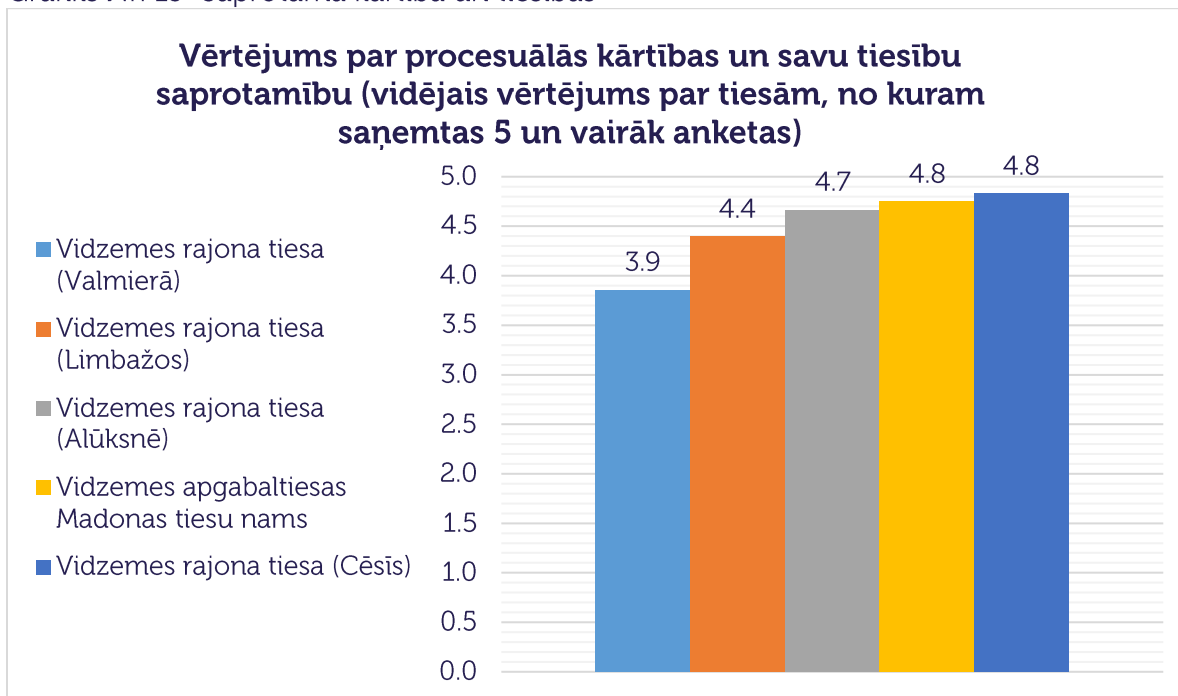

4) Saprotama kārtība un tiesības

Tiesu apmeklētāji procesuālās kārtības un savu tiesību saprotamību novērtējuši ar 4,5 ballēm no 5.

Visaugstāko vidējo novērtējumu saņēma Vidzemes rajona tiesa Cēsis – 4,8 balles no 5, salīdzinoši zemāku – Vidzemes rajona tiesa Valmierā 3,9 balles no 5.

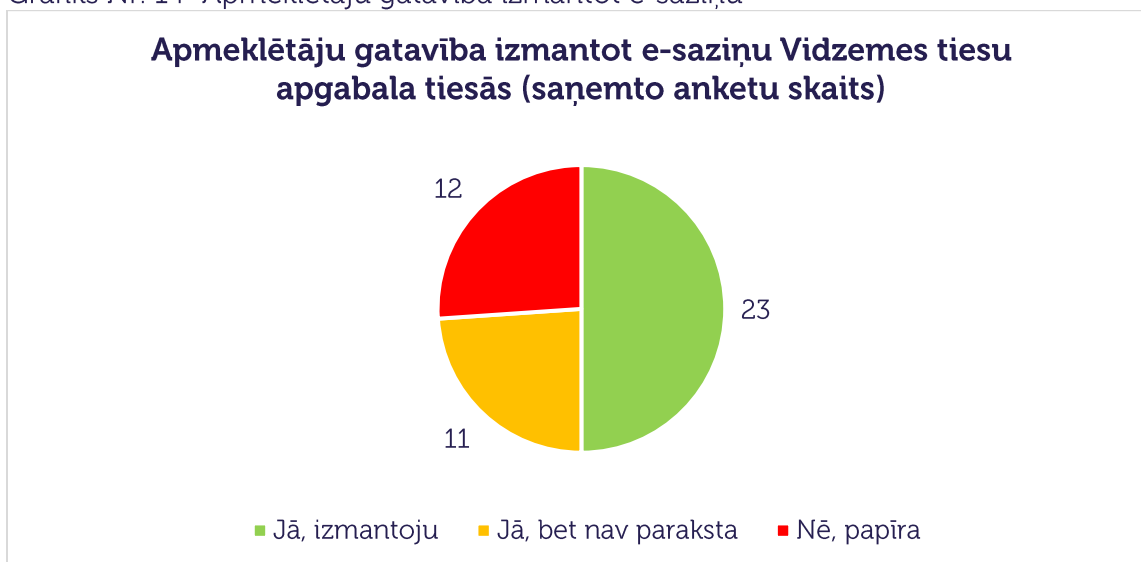
Grafiks Nr. 13 "Saprotama kārtība un tiesības"

2. Apmeklētāju gatavība elektroniskai saziņai

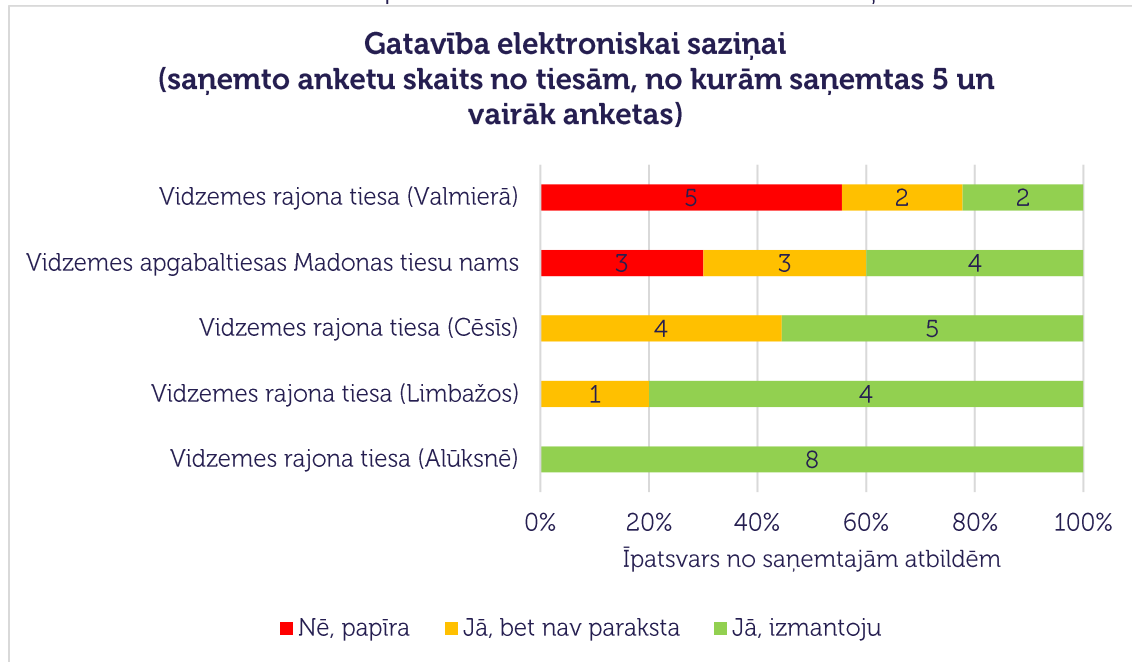
50% no respondentiem norādīja, ka tie izmanto iespēju elektroniski sazināties ar tiesu, taču tik pat daudz respondentu to nav darījuši un 13 aptaujas dalībnieki norāda, ka labāk sazinātos ar tiesu "papīra formātā".

Grafiks Nr. 14 "Apmeklētāju gatavība izmantot e-saziņu"

Saskaņā ar aptaujas datiem, Vidzemes rajona tiesas Alūksnē apmeklētāji bija norādījuši, ka viņi elektroniski sazinās ar tiesu, savukārt Vidzemes rajona tiesas Valmierā apmeklētāji norāda, ka labāk sazinātos ar tiesu "papīra formātā".

Grafiks Nr. 15 "Cik daudz respondentu izmanto elektronisko saziņu ar tiesu"

3. Apmeklētāju rakstiskie komentāri

Kopā tika saņemts 9 komentāri no tiesu aptaujas dalībniekiem, kur tikai 2 komentāri bija ar negatīvi, pārējie komentāri bija vai nu atzinīgi vai neitrāli. Aptaujas dalībnieki vairākkārtīgi slavēja tiesu darbiniekus (piemērs no anketas: "ļoti pozitīva attieksme no tiesas darbinieku puses. Apsargs palīdz un izstāsta, kur kas atrodams. Tiesas darbinieki pretimnākoši. (...) un uzteica tiesas ēkas sakārtotību un pieejamību (piemērs no anketas "ļoti sakārtota un apmeklētājiem ērta tiesu ēka. Piemērs citām tiesām.")

Negatīvajos komentāros apmeklētāji sūdzējās par pārāk ilgu lietas izskatīšanas laiku piemērs "Objektīvu iemeslu dēļ tas bija garš. Prieks, ka šodien tika pabeigts").

Galvenie secinājumi

- 1) Apmeklētāju atsaucība aizpildīt aptaujas anketas par tiesu darbu Vidzemes tiesu apgabala tiesās ir ļoti zema. Kopumā tika saņemtas 49 aizpildītas aptaujas anketas.
- 2) Divās tiesās tika saņemtas mazāk kā 5 aizpildītas aptaujas anketas - Vidzemes rajona tiesā Valkā (4 anketas) un Administratīvā rajona tiesā Valmieras tiesu namā (1 anketa).
- 3) Neviena anketa netika saņemta no Vidzemes apgabaltiesas un Vidzemes rajona tiesas (Gulbenē).
- 4) Visaugstākā apmeklētāju atsaucība un iesniegtais anketu skaits - Vidzemes rajona tiesa (Alūksnē), Vidzemes rajona tiesa (Valmierā) un Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu nams, kur no katras tiesas tika saņemtas 10 aizpildītas aptaujas anketas.
- 5) Starp anketēšanas dalībniekiem īpaši aktīvi ir tie cilvēki, kuri bija ieradušies, lai apmeklētu konkrētu tiesas sēdi (26 respondenti no 49). Tāpat salīdzinoši aktīvi anketu aizpildītāji bija advokāti vai pārstāvji (7 no 49 respondentiem).
- 6) Aptaujas dalībnieki kopumā augstu novērtē savu saskarsmi ar Vidzemes tiesu apgabala tiesām, tiesu darbiniekiem un tiesas procesa norisi. Kopējie vidējie rādītāji nav zemāki par 4,4 ballēm no 5.
- 7) Aptaujas dati rāda, ka visaugstāko vidējo vērtējumu saņēma darbinieku attieksme (4,6 balles no 5). Šo augsto vērtējumu papildus apliecina arī aptaujas anketās sniegtie komentāri, kur vairākkārtīgi tika uzslavēta tiesu darbinieku attieksme.
- 8) No anketu aizpildītājiem visvairāk Vidzemes rajona tiesā Alūksnē izmanto elektronisko saziņu ar tiesu (8 atbildes).
- 9) Kopā tika saņemti 9 komentāri no tiesu aptaujas dalībniekiem par saskarsmi ar tiesu un tiesas procesa norisi. No tiem tikai divi komentāri bija negatīvi. Kopumā tiesu darbs vērtēts kā ļoti pozitīvs.